

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar

Ja

Onze referentie

2024-0000287142

Datum

16 april 2024

Opgesteld door

[Redacted]

Samengewerkt met

[Redacted]

Bijlage(n)

6

Aan
Van

Minister BZK
CZW

nota

Nader rapport wetsvoorstel aanscherping strafbaarstelling
ronselen en toewijzing restzetels

Aanleiding

De Afdeling advisering van de Raad van State (hierna: de Afdeling) heeft op 14 februari jl. advies uitgebracht over het wetsvoorstel tot wijziging van de Kieswet in verband met de aanscherping van de strafbaarstelling inzake het ronselen van volmachtstemmen en de vereisten voor de toewijzing van restzetels (Wet aanscherping strafbaarstelling ronselen en vereisten toewijzing restzetels).

Geadviseerd besluit

Wij adviseren u:

1. akkoord te gaan met de reactie op het advies van de Afdeling in het nader rapport en de aanpassingen in de memorie van toelichting naar aanleiding van opmerkingen in het advies, en
2. het MR-formulier te ondertekenen waarin de ministerraad wordt verzocht in te stemmen met het indienen van het wetsvoorstel bij de Tweede Kamer.

Kern

Het advies van de Afdeling betreft een dictum B: de Afdeling heeft een aantal opmerkingen bij het voorstel en adviseert daarmee rekening te houden voordat het voorstel bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal wordt ingediend. De opmerkingen van de Afdeling zijn verwerkt in de memorie van toelichting. Het advies heeft niet geleid tot aanpassingen in het wetsvoorstel.

Toelichting

Het advies van de Afdeling heeft betrekking op:

- De effectiviteit van vervolging van ronselen in de privésfeer (bewijslast);
- De mogelijkheid van een verplichte steminstructie bij het afgeven van een volmacht;
- Het 'stapelen' van strafbare feiten bij het ronselen van meerdere personen;
- De gevolgen van een kiesdrempel voor de representativiteit in kleine decentrale organen;
- De vraag of de problematiek bij gemeentes die ten grondslag ligt aan het voorstel mbt de restzetelverdeling ook speelt bij andere decentrale organen;

- De alternatieven die zijn overwogen om het decentraal bestuur te versterken.

Onze referentie
2024-0000287142

Datum
16 april 2024

Het advies van de Afdeling heeft *niet* geleid tot aanpassing van het wetsvoorstel. Naar aanleiding van het advies is wel de toelichting aangevuld op de volgende punten:

- Op pagina 4 is een alinea toegevoegd over het belang van goede communicatie om ronselen in de privésfeer tegen te gaan;
- Op pagina 5 wordt geëxpliciteerd dat de volmachtgever duidelijk moet maken aan de gemachtigde op welke partij en welke kandidaat deze moet stemmen. Ook is toegevoegd dat het aan het OM en de rechter is om te beoordelen of er sprake is van een enkelvoudige of meervoudige kwalificatie van ronselen, afhankelijk van de omstandigheden van het geval;
- Op pagina 6 is aangevuld dat het kabinet op verschillende manieren inzet op het versterken van het lokaal bestuur, zoals aangekondigd in de Kamerbrief van 4 september 2023 (Kamerstukken 2022-23 II, 36200 VII, nr. 178);
- Op pagina 7 is uitgebreider stilgestaan bij de gevolgen van de nieuwe restzetelverdeling voor kleine vertegenwoordigende organen en de vraag of de problematiek met versnippering ook speelt bij andere decentrale organen naast gemeenten. Daarbij is geconcludeerd dat ook de waterschappen, provincies en eilandraden belang hebben bij een uniforme wijze van restzetelverdeling en dat het kabinet dit belang zwaarder vindt wegen dan de mogelijke gevolgen voor de representativiteit in kleinere organen.

Communicatie

Gelet op de aanbieding van het wetsvoorstel bij de Tweede Kamer wordt in overleg met communicatie gewerkt aan een persbericht.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1.	Aanbiedingsformulier MR	
2.	Nader rapport	
3.	Wetsvoorstel	
4.	Memorie van toelichting	
5.	Advies Raad van State	
6.	MvT met markering van aanpassingen	

TER ONDERTEKENING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2024-0000287174

Datum
16 mei 2024

Opgesteld door
[Redacted]

Samengewerkt met
[Redacted]

Bijlage(n)
7

Aan Minister BZK
Van CZW

nota

Nader rapport wetsvoorstel aanscherping strafbaarstelling
ronselen

Aanleiding

Het wetsvoorstel aanscherping strafbaarstelling ronselen (hierna: het wetsvoorstel) staat geagendeerd voor de ministerraad op vrijdag 31 mei aanstaande. Eerder bevatte dit wetsvoorstel ook het element 'aanpassing vereisten toewijzing restzetels'. Gelet op de politieke discussie over dat onderwerp, heeft u er voor gekozen om het wetsvoorstel te splitsen en voornamelijk het gedeelte over de aanscherping van de strafbaarstelling van ronselen aan te bieden aan de Tweede Kamer. Het gedeelte betreffende de restzetelverdeling wordt aangehouden en op een later moment alsnog voorgelegd aan de MR met het oog op indiening.

Op 18 april jl. ging u akkoord met het nader rapport en de aanpassingen in de memorie van toelichting naar aanleiding van het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State.

Geadviseerd besluit

Wij adviseren u:

1. akkoord te gaan met de aanpassingen in het wetsvoorstel en de memorie van toelichting naar aanleiding van het opsplitsen van het wetsvoorstel in twee separate wetsvoorstellen, en
2. het MR-formulier te ondertekenen waarin de ministerraad wordt verzocht in te stemmen met het indienen van het wetsvoorstel bij de Tweede Kamer.

Kern

Het wetsvoorstel is aangepast in die zin dat het element 'aanpassing vereisten toewijzing restzetels' eruit is gehaald.

Toelichting

Dit element 'aanpassing vereisten toewijzing restzetels' hield in dat voor alle directe verkiezingen zou gelden dat een politieke groepering tenminste één volle zetel moest hebben behaald, alvorens in aanmerking te komen voor een restzetel. In de huidige situatie geldt dat alleen voor de verkiezing van de leden van de Tweede Kamer en de Nederlandse leden van het Europees Parlement. Door de wijze van restzetelverdeling op decentraal niveau gelijk te trekken met de

restzetelverdeling op landelijk niveau, wordt de versplintering op decentraal niveau tegengegaan.

Onze referentie
2024-0000287174

Datum
16 mei 2024

Door de voorgestelde knip aan te brengen kunnen beide Kamers de twee onderwerpen afzonderlijk beoordelen en wordt de aanscherping van de strafbaarstelling van ronselen niet opgehouden.

Met het wetsvoorstel wordt de delictomschrijving van ronselen aangepast, waardoor het niet langer vereist is dat het ronselen van volmachtstemmen in persoon gebeurt of dat er sprake is van een stelselmatig karakter. Zie voor een inhoudelijke toelichting op de aanscherping van de strafbaarstelling van ronselen en het advies van de Afdeling daarover, de oplegnota die aan u is voorgelegd in het kader van de eerdere aanbieding aan de MR van het voormalige wetsvoorstel 'aanscherping strafbaarstelling ronselen en vereisten toewijzing restzetels' (bijlage 7 bij deze nota).

Het wetsvoorstel kan nu worden aangeboden aan de Tweede Kamer.

Communicatie

Er wordt een persbericht gepubliceerd wanneer het wetsvoorstel wordt aangeboden aan de Tweede Kamer.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Aanbiedingsformulier MR	
2	Nader rapport	
3	Wetsvoorstel	
4	Memorie van toelichting	
5	Advies RvS	
6	Ontvangen adviezen van: <ul style="list-style-type: none"> - Openbaar lichaam Bonaire - Kiesraad - Nederlandse Orde van Advocaten - Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken - Openbaar Ministerie - Openbaar lichaam Saba - Vereniging Nederlandse Gemeenten	
7	Eerdere oplegnota bij aanbieding MR	